

Climate change effects
on the epidemiology
of infectious diseases
and the impacts
on Northern societies

Lady Stöven

Nuummiit Yakutskimut:

CLINF-ip pisortatigoortumik anguniagai kiisalu eqikkaaneq kikkunnut tamanut naatsorsuussa

CLINF anguniagai:

Inuit uumasullu nappaataasa siammarsimassusiinut qanorlu siammartarnerinut silap allanggornerata Nunani avannarlerni Ruslandimilu sunniutai suussusersiniarneqassapput misissuiffigineqassallutillu. Annermik silap allanggornerata nunarsuup avannarpasinnerusortaani uumasuuteqarnermut qanoq sunniuteqarnera CLINF-ip misissuiffigissavaa, pingaartumillu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut aqutsinermilu atukkanut qanoq sunniuteqarnera eqqarsaatigalugu misissuissalluni.

Nappaatit silap pissusianut malussarissut siammarsimassusiinut qanorlu siammartarnerinut silap pissusiata qanoq sunniuteqarnera pillugu paasisat nutaat nunarsuup avannarpasinnerusortaani inuiaqatigiinnik ineriartortitsinermi aalajangiisartunut sakkussatut atugassiannngortinniarneqassapput, taamaaliortoqassaarlu paasissutissat naleqquttut paasiuminarsarnerisigut, aammalu najukkani ataa-siakkaani nappaatit silap pissusiinut misikkarissut pilertortumik paasineqarsinnaanngornissaannut periusissiornikkut.

Eqikkaaneq:

Silap allanggoriartornera nunarsuup avannarpasinnerusortaani annerpaamik malugineqarpoq, tassa allanguutit akulikissusii annertussusiilu piffinnit allanit tamanit annertuneroqimmata. Uumassusileqarfiit allanguutaat silap allanggorneranit pisut nappaatinik silap pissusianut malussarissunut avannarpariartitsinissaat ilimanarpoq, taamalu inuit uumasullu nappaatinit silap pissusiamut misikka-

rissunit nutaanit pioreersunilluunniit tunillanneqarnissaat ilimanarnerulissalluni. Nappaatit silap pissusianut malussarissut amerlanerit uumasut nappaatigaat inunnut aammalu paarlattuanik tunillaattartut. Nappaatit silap pissusiamut misikkarissut uumasunit nappaatilinnit aammalu uumasunit nappaatilinnik nassataqartunit soorlu flätinit, qappinnit aammalu oqinninnguanit avannamut illuariartortunit siammarterneqarsinnaapput.

Tamanna nunarsuup avannarpasinnerusormiunut uumasuuteqarnermik isumalluuteqartunut aarlerinartulerujussuuvoq, soorlu savaatilinnut tuttuutilinnullu, imaluunniit sulianut piniarnermut, aalisarnermut takornariartitsinermulluunniit aarlerinaateqaqaluni. Avannaarsuani suliat tamakku inuuniarnermut, kulturimut, kinaassusermut, eqqu-miitsuliornermut silarsuarmillu isiginnittaatsimut pingaaruteqaqqajaasorujussuusarput. Taamaamat nunarsuup avannaamiorpassuit nappaatinit silap pissusianut misikkarissunit sunnersimaneqarnerulernerup kingunerpassui peqqissutsimut aningaasarsiornermullu tunngasut saniatigut eqqumaffigisariaqalissavaat. Taamaammallu silap allanggornerata inuiaqatigiinnut sunniutai inuit uumasullu nappaataasa silamut misikkarissut sunniutaannik annertunerulersitsissapput, taakkulu inuiaqatigiit, aningaasarsiornerup, politikikkut pissutsit, kulturikkullu allanguutaannut attuumassuteqartorujussuusarput.

Ajornartorsiutit imminnut attuumassutillit taakku CLINF-imit nalilersorneqartassapput tamanalu ilisimasatigut piginnaasanik naleqqussaa-

Climate change effects
on the epidemiology
of infectious diseases
and the impacts
on Northern societies

Lady Stöven

nermi atorluagassanut iluaqutaassaaq, taamalu nunarsuup avannarpassuani allanngoriartortumi inuit atugaasigut aningaasarsiornikkullu ineriartornermut nunaqqatigiillu napasinnaanissaannut pingaaruteqarluinnassalluni. CLINF Nunarsuup avannarpassinnerusortaani nappaatit silamut misikkarissut qanoq piumaarnernik missingiinissiassaaq makku aqqutigalugit: kisitsisinik peqqissutsimut tunngasunik, nunap allanngornerisinnaasaanik aammalu nappaatit silap pissusianut misikkarissut illuariartornerannik, ajornartorsiorfiusinnaasunik inuiaqatigiillu aningaasartuutigisinnaasaannik, aammalu ajornartorsiorfinnut aningaasartuutinnullu naleqqussarsinnaassutsimillu misissueqqisaartarnikkut kiisalu inuiaqatigiit nappaatit silamut misikkarissut pillugit paasiniaasarfiinik pitsanngorsaanikkut. Naleqqussarneq, suaassutsimut sunniutit aammalu qangaanniit ilisimasat taamaalillutik sunik sunniutaasunik naliliinermut ilanngunneqassapput.

Silap allanngornerata nappaatinut silap pissusianut misikkarissunut sunniutai allanngoraqaat annertullutillu. Taamaammat suleqatigiiffik CLINF assigiinngitsunik tunuliaqutalinnik suleqatigiissitaliorpoq ilisimatuusaatit assigiinngitsukkuutaat inuiaqatigiinnilu attuumassuteqartut siammasissumik suleqatigiittussanngorlugit. Ilisimatuussutsikkut allatigullu attuumassuteqartutigit atortorissaarutit attaveqaatillu pioreersut CLINF-imit isumalluutigineqarput, assersuutigalugu nunarsuup avannarpassinnerusortaani avatangiisinik malinnaaviit atorneqassapput piffinni ataasiakkaani nappaatit nalliuinnerinik pilertortumik nalunaartaateqarfittut.

Tamatuma saniatigut avatangiisini silap allanngornerata sunniutai pillugit nunap immikkoortuani nunarsuup allanngoriartorneranut missingersue-

riaatsit CLINF-imit pitsanngorsarniarneqassapput, tamatumuunakkut inuiaqatigiit ajornartorsiorfigisinnaasaat naleqqussarsinnaassuserlu nalilersorniarlugit periaasisiortoqassaaq, kiisalu nappaatit silap pissusiamut misikkarissut massakkut siamarsimaffii siunissamilu siamarsimaffiligassaat pillugit nunap assiliornerit paasissutissiornerillu suliarineqassallutik. Taakkunannga paasisat ilisimatuunut, attuumassuteqartunut aammalu innuttaasunut pissarsiariuminartunngortinneqassapput ammasumik pissuseqarnissaaq pillugu, taakku paasiariuminartunngorlugit siammarterneqassallutik.